Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mäntyharjun asianhallintajärjestelmässä

Aika 04.11.2026, klo 17:01 - 19:22

Paikka Neuvottelutila 2, Pentinpolku 1

Käsitellyt asiat

§ 75 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 76 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 77 **Otto-oikeus**

§ 78 **Varhaiskasvatuksen palveluverkon uudistamisen tilanne**

§ 79 **Talousarvion 2027 valmistelu / Sivistyslautakunta**

§ 80 **Talousarvion 2026 toteutumisen seuranta**

§ 81 **Esi- ja perusopetuksen sekä lukion työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2027-2028**

§ 82 **Valtuustoaloite / Kotimaisen ruoan ja lähiruuan osuuden selvittäminen sekä ruokakasvatuksen vahvistaminen Mäntyharjussa**

§ 83 **Toimialan ajankohtaiset asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mäntyharjun asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Jaana Lopperi, puheenjohtaja
Annukka Räisänen, 1. varapuheenjohtaja
Tapio Hämäläinen
Heta Jukola, varajäsen
Panu Karjalainen
Tuomo Lamponen, varajäsen
Pyry Männistö
Jonna Pöysti
Katariina Tuokko, saapui 18:13

Muut saapuvilla olleet

Salla Hutri, sihteeri
Tanja Hartonen, kh edustaja
Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja, esittelijä
Hapii Salmi, nuorisovaltuuston edustaja
Piia Uotinen, kh pj
Taija Kirstua, § 78, hyvinvointikoordinaattori, poistui 18:12
Minna Mokkila-Halinen, § 78, varhaiskasvatuksen johtaja, poistui 18:12
Mikko Viitala, § 78, tekninen johtaja, poistui 18:12

Poissa

Harri Hautala
Juho Järvenpää, kunnanjohtaja
Ulla Sohlman

Allekirjoitukset

Jaana Lopperi	Salla Hutri
Puheenjohtaja	Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

05.11.2026	05.11.2026
Tapio Hämäläinen	Panu Karjalainen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja nähtävillä kunnantalolla 6.11.2026 ja julkaistaan yleisessä tietoverkossa.

Salla Hutri, sihteeri

§ 75
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen.
Hallintosääntö 134 § Toimielimen päätöksentekotavat
Hallintosääntö 135 § Sähköinen kokous
Hallintosääntö 136 § Sähköinen päätöksentekomenettely
Hallintosääntö 137 § Kokousaika ja -paikka
Hallintosääntö 138 § Kokouskutsu
Hallintosääntö 139 § Sähköinen kokouskutsu
Hallintosääntö 142 § Varajäsenen kutsuminen
Hallintosääntö 143 § Läsnäolo kokouksessa
Hallintosääntö 146 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös
Hyväksyttiin.

§ 76
Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirjantarkastajien valitseminen
Hallintosääntö 159 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen
Pöytäkirjantarkastajat on valittu aakkosjärjestyksessä.
Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Tapio Hämäläinen ja Panu Karjalainen.

Päätös
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Tapio Hämäläinen ja Panu Karjalainen.

§ 77
Otto-oikeus

Viranhaltijapäätökset ajalta 25.9.2026-29.10.2026

Ajalta 25.9.2026-29.10.2026 ei ole tehty viranhaltijapäätöksiä, joihin lautakunnalla olisi otto-oikeus.

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

§ 78
Varhaiskasvatuksen palveluverkon uudistamisen tilanne

MjuDno-2026-414

Valmistelija / lisätiedot:

Taija Kirstua, hyvinvointikoordinaattori, taija.kirstua@mantyharju.fi
Minna Mokkila-Halinen, varhaiskasvatuksen johtaja, minna.mokkila-halinen@mantyharju.fi
Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja, jari.hautamaki@mantyharju.fi

Liitteet

1 Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys 26.10.2026
2 Vaikutusten ennakkoarviointi (Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys) 26.10.2026

Voimassa olevan hallintosäännön 26§ mukaan sivistyslautakunta päättää varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Sivistyslautakunta päätti kokouksessa 19.8.2026 käynnistää varhaiskasvatuksen palveluverkon uudistamista koskevan valmistelun. Tavoitteena on selvittää edellytykset palveluverkon tiivistämiselle.

Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on tarpeen uudistaa osana kunnan toiminnan ja talouden sopeuttamista sekä palvelujen laadun turvaamista. Uudistamisen taustalla ovat päiväkotikiinteistöihin liittyvät haasteet, varhaiskasvatuksen lapsimäärien kehitys sekä tarve järjestää palvelut tarkoituksenmukaisesti, terveellisesti ja kustannustehokkaasti.

Sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan viranhaltijat ovat laatineet palveluverkkoselvitystä. Lisäksi meneillään on Keinulan päiväkodin väistötilojen viimeistely sekä markkinakartoitus Mustikkatassun päiväkodin lisätilojen löytämiseksi.

Tavoitteena on, että varhaiskasvatuksen henkilöstöä, lasten huoltajia, kuntalaisia ja Pertunmaan alueen yrityksiä kuullaan joulukuun aikana hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti. Palveluverkkosuunnitelma vaikutusten arviointeineen tuodaan asiana sivistyslautakunnan päätöksentekoon kokouksessa 16.12.2026.

Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka olisi kustannustehokas ja jossa lapset hoidettaisiin terveissä, turvallisissa ja toiminnallisesti päiväkotikäyttöön suunnitelluissa tiloissa.

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi tilanneselvityksen.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

_____

Tekninen johtaja Mikko Viitala, varhaiskasvatuksen johtaja Minna Mokkila-Halinen ja hyvinvointikoordinaattori Taija Kirstua olivat läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan.

Katariina Tuokko saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.30.

§ 79
Talousarvion 2027 valmistelu / Sivistyslautakunta

MjuDno-2026-496

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja, jari.hautamaki@mantyharju.fi

Liitteet

1 Sivistyslautakunta yhteensä TA2027
2 Sivistyslautakunta_yksiköt TA2027
3 Sivistyslautakunnan strategiset tavoitteet 2027-2029
4 Sivistyslautakunnan henkilöstösuunnitelma 2027-2029

Kunnanhallitus on kokouksessaan 31.8.2026 (§ 138) antanut laadintaohjeen vuoden 2027 talousarviolle. Sivistystoimialan ulkoisten kulujen menoraamiksi on annettu 12 110 000 €. Talousarviota 2027 on valmisteltu sivistyslautakunnan kokouksessa 30.9.2026.

Mäntyharjun kunnan taloutta on sopeutettu vuosina 2025 ja 2026 palvelutuotantoa tehostamalla ja henkilöstömitoituksen muutoksilla yt-neuvottelujen lopputulemana sekä valtuuston päättämillä veroratkaisulla.

Vuoden 2027 talousarvion käyttötalousraamin lähtökohtana on välttää alijäämäinen tulos sekä arvioida kunnan verotulojen kehitys ja valtionosuuskertymä kuntaliiton ennusteisiin perustuen. Henkilöstömenojen kehitystä tulee tarkastella kunta-alan vuosien 2026 ja 2027 palkkaratkaisujen sopimuskorotukset huomioiden.

Sivistyspalvelut on ottanut uuden monipuolisen kuntastrategian käyttöön ja panostaa vuodesta 2027 lukien sen kaikkiin strategisiin painopisteisiin. Painopisteiden toteutumista seurataan kahdella tuloskortilla, jotka perustuvat sivistystoimialan kahteen keskeisimpään strategiseen tavoitteeseen:

• Kuntalaisten hyvinvointi ja terveys
• Opetus ja oppiminen

Sivistyslautakunta esittää seuraavia irtaimen omaisuuden investointeja vuosiksi 2027–2029:

	2027	2028	2029
Perusopetuksen kalustohankinnat	65 000	60 000	60 000
Lukion kalustohankinnat	30 000	30 000	30 000
Varhaiskasvatuksen kalustohankinnat	40 000	40 000	40 000
Kansalaisopiston etäoppimisympäristö	25 000	0	0
Kirjaston irtaimisto- ja kalustehankinta	0	30 000	370 000

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Sivistyslautakunta
1. hyväksyy liitteiden mukaisesti sivistyslautakunnan talousarvion käyttötalousosan määrärahat ja lautakuntatason strategiset tavoitteet vuosille 2027–2029 sekä henkilöstö- ja irtaimistoinvestointisuunnitelmat vuodelle 2027–2029 ja
2. esittää liitteiden mukaiset määrärahat, tavoitteet, henkilöstösuunnitelman ja investointisuunnitelman kunnanhallituksen ja edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös

Sivistyslautakunta
1. hyväksyi liitteiden mukaisesti sivistyslautakunnan talousarvion käyttötalousosan määrärahat ja lautakuntatason strategiset tavoitteet vuosille 2027–2029 sekä henkilöstö- ja irtaimistoinvestointisuunnitelmat vuodelle 2027–2029 ja
2. esittää liitteiden mukaiset määrärahat, tavoitteet, henkilöstösuunnitelman ja investointisuunnitelman kunnanhallituksen ja edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

§ 80
Talousarvion 2026 toteutumisen seuranta

MjuDno-2026-145

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja, jari.hautamaki@mantyharju.fi

Liitteet

1 Sivistyslautakunta yhteensä_tuloslaskelma 1-9 2026
2 Sivistyslautakunta yhteensä_tuloslaskelma tileittäin 1-9 2026

Mäntyharjun kunnan vuoden 2026 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen (kh 12.1.2026, 5§) mukaisesti kunnan toiminnassa on noudatettava talousarviota.

Kunnan tehtävät on järjestettävä ja organisoitava niin, että tavoitteet saavutetaan ja että kunnan talous on tasapainossa. Kaikki viranhaltijat ja työntekijät ovat vastuullisia omasta toiminnastaan ja kaikissa toimissa noudatetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Vastuu toiminnan ja talouden seurannasta on toimialajohtajilla ja vastuualueiden esihenkilöillä. Toimialajohtajat raportoivat lautakunnalle kuukausittain käyttötalouden toteutumisesta. Vastuuhenkilöiden on seurattava määrärahatilanteen kehittymistä ja sovitettava toiminnat määrärahojen mukaisesti. Toimialajohtaja raportoi toimielimelle toimenpiteistä, joita talousarviossa pysyminen edellyttää.

Sitovana tasona ovat toimintamenot lautakunnittain ilman suunnitelman mukaisia poistoja ja laskennallisia eriä sekä talousarvioasiakirjassa mainitut sitovat strategiaperusteiset tavoitteet.

Liitteessä sivistyslautakunnan talousarvion toteuma 9/2026 tilanteessa 19.10.2026. Tasaisen kertymän toteumaprosentti tulisi olla syyskuussa 75,0 %. Toteuman mukaan toimintatuotot ovat toteutuneet 194,2 % (948 478 €) ja toimintakulut 80,0 % (-9 247 226 €). Toimintakatteeksi 9/2026 muodostuu 75,0 %.

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Sivistyslautakunta merkitsee seurannan tiedokseen.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

§ 81
Esi- ja perusopetuksen sekä lukion työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2027-2028

MjuDno-2026-571

Valmistelija / lisätiedot:

Jyrki Taumala, lukion rehtori, jyrki.taumala@edu.mantyharju.fi

Liitteet

1 Koulujen työ- ja loma-ajat 2027-2028

Mäntyharjun kunnan hallintosäännön 26 §:n mukaan sivistyslautakunta päättää esi- ja perusopetuksen ja lukion lukuvuoden työ- ja loma-ajoista. Perusopetusta koskevassa lainsäädännössä on säädetty perusopetuksen koulupäivien lukumäärästä ja lukuvuoden koulutyön päättymisajankohdasta. Lukiolainsäädännössä ei ole säädöksiä työ- ja loma-ajoista. Mäntyharjun perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa pyritään noudattamaan mahdollisimman yhteneväisiä työ- ja loma-aikoja.

Perusopetuslain 23 § määrää perusopetukseen lukuvuodessa 190 työpäivää. Lukuvuoden työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Perusopetusasetuksen 7 §:n mukaan perusopetuksen lukuvuoden koulutyö päätetään viikon 22 viimeisenä arkipäivänä.

Koulujen henkilöstö on käsitellyt esitystä rehtorien johdolla. Perusopetusasetuksen 9 §:n mukaan työajoista tulee ilmoittaa ennalta oppilaille ja huoltajille ja vastaavasti lukioasetuksen 3 §:n mukaan työajoista tulee ilmoittaa ennalta opiskelijoille.

Lukuvuoden 2027–2028 työ- ja loma-aikojen esitys sisältää myös esiopetuksen. Koulupäivien lukumäärä on 187. Lukuvuoden työpäivistä on vähennetty arkipäiväksi osuvat itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä.

Esitys esi- ja peruskoulujen sekä lukion lukuvuoden 2027–2028 työ- ja lomapäivistä.

- syyslukukausi 2027 alkaa keskiviikkoja 11.8.2027
- syysloma 25.-31.10.2027 (viikko 43)
- joululoma 23.12.2027-9.1.2028
- kevätlukukausi 2028 alkaa 10.1.2028
- talviloma 28.2.-5.3.2028 (viikko 9)
- lukuvuosi päättyy 3.6.2028 (esiopetus 2.6.2028)

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Sivistyslautakunta päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukion lukuvuoden 2027–2028 työ- ja lomapäivistä esityksen mukaisesti:

- syyslukukausi 2027 alkaa keskiviikkoja 11.8.2027
- syysloma 25.-31.10.2027 (viikko 43)
- joululoma 23.12.2027-9.1.2028
- kevätlukukausi 2028 alkaa 10.1.2028

- talviloma 28.2.-5.3.2028 (viikko 9)
- lukuvuosi päättyy 3.6.2028 (esiopetus 2.6.2028)

Päätös
Hyväksyttiin.

§ 82

Valtuustoaloite / Kotimaisen ruoan ja lähiruuan osuuden selvittäminen sekä ruokakasvatuksen vahvistaminen Mäntyharjussa

MjuDno-2026-70

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja, jari.hautamaki@mantyharju.fi

Kunnanvaltuuston kokouksessa on 2.2.2026 tehty valtuustoaloite Kotimaisen ruoan ja lähiruuan osuuden selvittämiseksi ja ruokakasvatuksen vahvistamiseksi Mäntyharjussa. Kunnanhallitus lähetti kokouksessaan 16.3.2026 valtuustoaloitteen valmisteltavaksi sivistystoimialan johtajalle. Valtuustoaloitteen tavoitteena on käyttää ruokahankintoja tietoisesti elinvoiman, vastuullisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamiseen sekä tarjota lapsille ja nuorille laadukasta, mahdollisimman lähellä tuotettua kotimaista ruokaa.

Valtuustoaloitteessa on esitetty, että Mäntyharjun kunta
1. selvittää kotimaisen ruoan ja lähiruoan nykyisen osuuden ruokapalveluissa, erityisesti koulu- ja varhaiskasvatusruokailussa,
2. arvioi mahdollisuudet lisätä kotimaisten ja lähialueella tuotettujen elintarvikkeiden käyttöä hankintalainsäädännön puitteissa,
3. edistää yhteistyötä ruokapalveluiden ja paikallisten tuottajien välillä, sekä
4. vahvistaa koulujen ruokakasvatusta lisäämällä oppilaiden tietoisuutta ruuan tuotannosta ja alkuperästä.

Kunnalla on Järvi-Saimaan Palvelujen (JSP) kanssa sopimus kouluruoan tuottamisesta. Järvi-Saimaan Palveluiden ateriapalveluiden elintarvikehankinnat on kilpailutettu vuosina 2024–2025. Mäntyharjun kunnan alueen elintarvikehankintojen arvo on noin 490 000 euroa vuodessa (alv 0 %). Kaikkiaan JSP käyttää elintarvikehankintoihin vuosittain noin 2,3 miljoonaa euroa (alv 0 %). Järvi-Saimaan Palveluiden ateriapalveluilla on päivittäin noin 4 000 asiakasta.

Mäntyharjun kunnan ja Järvi-Saimaan Palvelut Oy yhteistyötä ohjaa palvelusopimus. Palvelusopimuksen yhtenä liitteenä on ateriapalveluiden palvelukuvaus, johon kunta voi neuvotella tavoitteita mm. kouluruoan kotimaisuudelle ja lähituotteiden osuudelle. Ateriapalvelujen hinta muodostuu palvelusopimuksessa ja palvelukuvauksessa sovittujen tekijöiden perusteella.

Laki julkisista hankinnoista asettaa puitteet kilpailutuksiin. Hankintasopimukset ovat keskeinen keino hallita kustannuksia ja varmistaa tuotteiden saatavuus myös erilaisissa häiriötilanteissa. Elintarvikehankinnat on jaettu pienempiin kokonaisuuksiin ja keskeiset tuoteryhmät on kilpailutettu erikseen. Hankintakriteereissä on hinnan lisäksi huomioitu muun muassa ravitsemussuositukset, ruokaturvallisuus, eläinten hyvinvointi, vastuullisuus, tuotteiden saatavuus ja soveltuvuus ammattikeittiöiden käyttöön.

Liha ja lihajalosteet ovat 100-prosenttisesti kotimaista lihaa, ja maito- ja maitotaloustuotteet valmistetaan 100-prosenttisesti suomalaisesta maidosta. Tuoteryhmät, joita on saatavissa Etelä-Savosta (tuore leipä, marjat, tuoreet

vihannekset, juurekset ja peruna, valmisruoka, kalatuotteet), on erotettu omaksi hankintakokonaisuudekseen, jossa toimittajiksi voidaan ottaa useita kumppaneita. Paikallisten yrittäjien mahdollisuutta tarjota tuotteitaan on mahdollistettu mm. siten, että yrittäjä voi valita keittiöt, joille tuotteitaan tarjoaa ja mitä tuotteita tarjoaa. Syksyllä 2026 on tulossa seuraavan kerran kilpailutus, jossa haetaan puitesopimusjärjestelmään uusia sopimuskumppaneita.

Viiden viikon ruokalistan rungon suunnittelussa on hyödynnetty ravitsemusterapeuttien asiantuntemusta, ja lapsille sekä ikääntyneille on laadittu omat ruokalistansa. Lisäksi on huomioitu vuonna 2024 uudistuneet kansalliset ravitsemussuositukset. Samalla on huomioitu paikallinen toimintaympäristö, minkä vuoksi esimerkiksi kasvisruokaa on vähemmän ja liharuokia enemmän kuin suosituksissa keskimäärin esitetään. Ruoan ravitsemuksellisessa laadussa kiinnitetään huomiota muun muassa rasvan laatuun ja määrään sekä suolan käyttöön.

Ruokalistat ovat kuntalaisten nähtävillä Järvi-Saimaan Palveluiden verkkosivuilla. Vuoden 2026 aikana ruokalistoilta tulee olemaan luettavissa myös ateriakohtaiset tuoteselosteet. Palautetta kerätään mm. verkkosivujen ja yksiköissä olevien palautelomakkeiden kautta ja palautteita hyödynnetään osana toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Koulujen ateriatoimikunnassa oppilaat ja päiväkotien makuraadeissa lapset pääsevät kertomaan mielipiteensä ateriapalveluista ja siten vaikuttamaan ruokailuun. Ateriatoimikunnan kautta on mahdollista myös jakaa tietoa ruoan alkuperästä.

Mäntyharjun kunta pitää ruokakasvatusta tärkeänä osana lasten ja nuorten hyvinvointia, kestävän elämäntavan oppimista sekä ruokailutottumusten kehittymistä. Koulujen ruokakasvatusta vahvistetaan osana opetussuunnitelman mukaista toimintaa yhteistyössä koulujen, ruokapalveluiden sekä mahdollisuuksien mukaan alueen tuottajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Mäntyharjun hyvinvointisuunnitelmassa 2026–2029 on yhdeksi toimenpiteeksi valittu "suunnitelmallinen ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa", minkä toteutumista seurataan mm. kouluterveyskyselyllä.

Ruokakasvatuksen vahvistamiseksi toteutetaan tällä hetkellä jo seuraavia toimenpiteitä:

- lisätään oppilaiden tietoa kouluruoan raaka-aineiden alkuperästä ja tuotantoketjusta esimerkiksi teemaviikkojen, oppituntien ja viestinnän avulla
- tuodaan kouluruokailun yhteydessä näkyväksi ruoan kotimaisuutta, sesonkiajattelua sekä tuotannon vastuullisuutta
- hyödynnetään ympäristöopin, biologian, maantiedon, kotitalouden ja muiden oppiaineiden sisältöjä ruoan tuotantoon, ravitsemukseen, kestävään kehitykseen ja huoltovarmuuteen liittyvien teemojen käsittelyssä
- edistetään tutustumiskäyntejä paikallisiin maatiloihin, elintarvikealan yrityksiin tai muihin lähiruoan tuotantokohteisiin silloin, kun se on opetuksen järjestämisen kannalta mahdollista
- lisätään yhteistyötä ruokapalveluiden kanssa siten, että oppilaat saavat tietoa kouluruokailussa käytettävistä raaka-aineista sekä niiden alkuperästä
- kannustetaan oppilaita osallistumaan ruokailun kehittämiseen esimerkiksi oppilaskunnan, ruokaraatien, ruokalatoimikuntien tai palautekyselyjen kautta.

Mäntyharjun varhaiskasvatuksen ravintokasvatus on tavoitteellista ja pedagogista toimintaa, jolla tuetaan lasten myönteistä ruokasuhdetta ja terveellisiä elämäntapoja. Ruokailu on integroitu osaksi päivittäistä kasvatustyötä, jossa ruokaan tutustutaan monipuolisesti ja aistilähtöisesti.

Päivän aikana tarjotaan kolme ohjattua ateriaa: aamupala, lounas ja välipala (ateriarytmi). Vuorohoidossa tarjotaan tarvittaessa myös päivällinen ja iltapala. Päiväkotien tarjoama ruoka on aina laktoositonta. Erityisruokavaliot toteutetaan lääkärin- tai terveydenhoitajan lausunnon perusteella, ja tavoitteena on välttää tarpeettomia ruokavaliorajoituksia. Lapsia rohkaistaan tutkimaan ruokaa kaikilla aisteilla – tuoksuttelemalla, katselemalla, koskemalla ja maistamalla omaan tahtiin ilman pakottamista. Ruoka ja ravinto tuodaan osaksi leikkejä, lauluja, satuja sekä loruja. Kasvukauden ilmiöitä seurataan käytännössä esimerkiksi kevään siemenistutusten, kesän kasvatuksen sekä syksyn marjaretkien ja satokauden maistelujen kautta. Yhteiset ateriat opettavat lapsille omatoimisuutta (kuten ruuan ottamista itse), hyviä pöytätapoja ja rauhallista keskustelukulttuuria.

Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten ymmärrystä suomalaisesta ruokajärjestelmästä, kotimaisen ruoan merkityksestä, lähiruoan mahdollisuuksista, kestävistä ruokavalinnoista sekä ruokaan liittyvästä huoltovarmuudesta. Toimenpiteet toteutetaan olemassa olevien opetuksen ja ruokapalveluiden resurssien puitteissa osana koulujen normaalia toimintaa.

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Sivistyslautakunta
1. merkitsee selvityksen tiedokseen
2. lähettää sen tiedoksi kunnanhallitukselle.

Päätös
Sivistyslautakunta
1. merkitsi selvityksen tiedokseen
2. lähettää sen tiedoksi kunnanhallitukselle.

§ 83
Toimialan ajankohtaiset asiat

Sivistystoimialan johtaja kertoo toimialan ajankohtaisista asioista.
1. Sijaisuudet, avoimet paikat ja muut henkilöstömuutokset
2. Muut asiat

Ehdotus
Esittelijä: Jari Hautamäki, sivistystoimialan johtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhakukielto

§75, §76, §77, §78, §79, §80, §82, §83

Muutoksenhakukielto

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus / kunnallisvalitus

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

Oikaisuvaatimus

§81

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Mäntyharjun kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.
Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.
Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Mäntyharjun sivistyslautakunta**.

Postiosoite: PL 76, 52700 Mäntyharju
Käyntiosoite: Pentinpolku 1
Sähköpostiosoite: kirjaamo@mantyharju.fi
Puhelinnumero: 044 7707 210
Kirjaamon aukioloaika: maanantaista perjantaihin klo 9-12 ja 13-15

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.
Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.
Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mäntyharjun kunnan kirjaamosta.